

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za štiri leta 60—
za en mesec 20—
Za izposojništvo celotnega K 480—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za izposojništvo 20—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna petstvarica (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 6—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/5 mm K 15,
izbaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po pram-
niku ob 5. uri jutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ko opisi se ne vračajo; nepravilna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglas,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7583.

Ultimat.

Trdijo, da bo mala antanta odposlala v Pešto ultimatum, na katerega bo morala mažarska vlada odgovoriti tekom 48 ur, ako hoče v zadnjem trenutku preprečiti vkorakanje čet male antante na mažarsko ozemlje.

Mala antanta bo zahtevala od mažarske vlade izpolnitev sledečih pogojev: izročitev Karla mali antanti, odstavev habsburške dinastije z mažarskega prestola sploh, izvedbo prostih volitev na Mažarskem, razorožitev, povrnitev škode, ki je nastala mali antanti vsled Karlove avanture na vojaških pripravih in priznanje kontrolne komisije male antante, ki bi nadzorovala izpolnitev naštetih pogojev in popolno izvedbo trianonske mirovne pogodbe.

Trdi in hudi so ti pogoji, toda opravičeni. Baš z ozirom na svojo opravičenost ultimatum male antante moralno visoko nadkriljuje ultimatum bivše monarhije Srbije, ki je bil l. 1914 zasnovan v — Pešti.

Značilno je, da se ultimatum male antante ne zadovoljuje le z odstranitvijo Karla in Habsburžanov, ampak zahteva popolnoma nov politični sistem na Mažarskem. To je po našem mnenju glavno. Odstranitev Habsburžanov je mnogo pre malo, ako hočemo imeti pred Mažari trajen mir. Kaj so koncem koncev Habsburžani? Nesrečna, propadajoča rodovina. Rodovina, ki že 200 let ni rodila nobene osebnosti, nobenega talenta. Ta rodovina se na svoji posvetni moči ni držala sama iz sebe, ampak držal jo je sistem, fevdalno-oligarhični sistem, ki je dosegel na Ogrskem svoj višek. Tako je s Habsburžani kakor pri nas Slovencih n. pr. s Prešernom: Ni Prešern napravil Slovencev, ampak slovenski rod je rodil Prešerna. Ravno tako je tudi dosedanji fevdalni sistem na Ogrskem nosil Habsburžane in ne obratno. Dokler ne bo padel mažarski fevdalizem, se bodo iz sistema samega vedno pojavljali in rodili razni Habsburgi, Battenbergi in Koburgi itd. —

Zato je mala antanta popolnoma pogodila bistvo stvari, če zahteva na Mažarskem korenito izpremembo dosedanjega fevdalnega sistema in njegovo nadomestitev s pošteno demokratizacijo dežele pod kontrolo male antante. Mažarsko grofovstvo in s tem združeni fevdalni sistem je stalna nevarnost za demokratične države v Srednji Evropi. Na Ogrskem ni več mesta za Andrassyje in Hegeduse, ampak tam morajo zavladati drugi ljudje, ki bodo dali deželi demokratično voljno pravo, da bodo prišli do besede tudi široki sloji mažarskega ljudstva, s katerim bo trajen sporazum in dobro sosedstvo mnogo lažje dosegljivo kakor pa s prenapetimi fevdalnimi oligarhi, katerim je korist njihove privilegirane kaste mnogo višja nego pa dobrobit celokupnosti in države.

Ukrepi male antante so torej bolj naperjeni proti mažarsko-fevdalnemu sistemu kakor proti Mažarski kot taki. Ker vemo, da so opravičeni, zato jih v načelu odobravamo, ker je v korist tlačenemu mažarskemu ljudstvu, še bolj pa seveda v korist naši državi. Ne moremo pa odobravati načina, kaj je naša vlada do svojih, kakor receno opravičenih sklepov prišla. Mi smo opetovano opozarjali vlado na določbe ustave, ki zahteva zborovanje parlamenta v tako kritičnih in odločilnih trenutkih, kakor jih preživljamo sedaj. Ni dovolj in ni parlamentarno in ni ustavno, če vlada skliče parlament šele post festum, ampak že spocetka, že v prvem štadiju sklepanja o tako dalekosežnih korakih se mora vlada opirati na voljo parlamenta, ako hoče, da dobe njeni sklepi trdno pravno podlago in moralno zaslonbo pri lastnih državljanih in pred svetom, čegar oči so danes z veliko pozornostjo operte v Belgrad. Bilo bi hinavstvo, če zahtevamo demokratizem od drugih, sami pa uporabljamo metode iz najlepše dobe absolutizma.

Mobilizacija na Bolgarskem?

Dunaj, 26. okt. Kakor poročajo listi iz Sofije, je bolgarska vlada odredila mobilizacijo dveh divizij.

Resni trenutki.

SEJA KLUBOVH NAČELNIKOV.
Solidarnost male antante z veliko antanto?
— Formalna seja parlamenta 29. t. m.

Belgrad, 27. okt. (Izv.) Danes ob 4. uri popoldne se je vršila seja načelnikov parlamentarnih klubov. Navzoči so bili: za demokrate Davidović, za radikalce Stanojević, za Jugoslovanski klub Stjepan Barić, za zemljoradnike Voja Lazić, za republikance Gjonović, za muslimanski klub Maglajević, za soc. demokrate Nedeljković. Od ministrov so bili navzoči: Trifković, Pribičević, Uzunović, Kosta in Marko Miletić, dr. Spaho in Pucelj. — Namestnik ministrskega predsednika dr. Marko Trifković je poročal o zunanjem položaju glede na dogodke na Mažarskem, ki so nastali vsled povratka kralja Karla in o ukrepih, katere je vlada podvzela. Obenem je poročal tudi z ozirom na garancije, ki se imajo zahtevati, da se slični dogodki ne ponovijo. Poročal je o sporazumu male antante proti Mažarski in povdarjal načelno složnost naše države z Rumunijo in Češkoslovaško. Razložil je stališče male antante napram veliki antanti in povdaril, da vlada med malo in veliko antanto v vseh vprašanih popolno soglasje.

Nato so razpravljali o sejah parlamenta. Sklenili so, da se vrši seja parlamenta v soboto 29. t. m. ob 10. uri dopoldne, med tem ko se bo prva redna seja sklicala z ukazom. Na prvi seji parlamenta se bo ugotovil dnevni red, nakar bo minister zunanjih zadev podal poročilo o zunanjem položaju. Ob enem bo odgovoril na vse interpelacije poslancev v tem pogledu.

VESTI O ULTIMATU PREZGODNJE.

Belgrad, 27. okt. (Izv.) Vesti o ultimatu male antante Mažarski so preuranjene. Besedilo ultimata doslej še ni redigirano. »Pravda« poroča, da bo naša država zahtevala, da se Karel internira na kakem ameriškem otoku, da se Mažarska odpove dinastiji Habsburžanov, da se reši vprašanje pretendentov in da se Mažarska razoroži pod nadzorstvom male antante.

VLADA IN INTERNACIJA KARLA.

Belgrad, 27. okt. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je bilo prebrano poročilo našega poslanika v Budimpešti, ki pravi, da je Horthy gospodar položaja. Namestnik ministrskega predsednika dr. Marko Trifković je sporočil, da je zahteval od velike antante, da definitivno določi kraj internacije kralja Karla.

NAŠ POSLANIK NI ZAPUSTIL BUDIMPEŠTE.

Zagreb, 27. okt. »Riječ« poroča iz Belgrada, da je neresnična vest, da je baše naš poslanik v Budimpešti zapustil Mažarsko.

G. PROTIČ O MOBILIZACIJI.

G. Stojan M. Protič piše v »Radikalu« z dne 25. okt. o vladnih ukrepih proti Mažarski in se na to izraža o mobilizaciji takole: »Dosedaj je, z naše strani, vse v redu. Drugo pa, kar je storila vlada takoj na prvi glas o Karlovi avanturi, da je odredila mobilizacijo prvega poziva treh divizij ali, kakor se drugače pravi, tri najmlajše razrede iz treh divizij — to je po našem mišljenju prenapetost in nepremišljeno. Odrejanje mobilizacije, to je važen korak, ki mora biti dobro motiviran, ker povzroča mnogo stroškov in mnogo zmešnjave in nereda in deželi.

Pa ne samo to, ampak obstoje tudi ustavni pomisleki, ki se niso smeli in se ne smejo prezirati. Vlada sama ne more brez kake nepremagljive potrebe odrediti mobilizacijo, še manj more to storiti tedaj, kadar je narodna skupščina sklicana. Zelo verjetno je, da tak ukrep sploh ne bo potreben. Pri nas je tudi zato precej čuden, ker imamo z orožništvom vred nad 200.000 ljudi v vojašnicah, število, ki se menda ne bo opravičevalo z notranjimi potrebami!

Previdnost je potrebna in njo zahteva tudi pamet. Ali previdnost ne daje vladi pravice, da dela drage, nepremišljene in ustavno neopravičene korake in da na ta

način vrh vznemirjenja, povzročenega po tuji krivdi, vstvarja še sama zmešnjavo in vznemirjenje.

SAMOUPRAVA O POLOŽAJU.

O vnanjepolitični situaciji piše »Samouprava« od 25. t. m., ki velja kot glasilo našega vnanjega urada, med drugim: »Ključ situacije ni v Pešti, ne na Dunaju in ne v Sopronju. Ključ situacije je v prvi vrsti v Parizu, Londonu in v Rimu. Mi pravimo: v prvi vrsti, ker stavimo malo antanto nalašč v drugo vrsto. Akcije male antante bodo imele čisto druge posledice, če bivši kralj Karl nima pomagačev in prijateljev v Franciji, na Angleškem ali v Italiji. Če pa med veliko in malo antanto ne bo razlike v mišljenju, če velika antanta ne bo zapustila svojega lastnega deteta ampak bo ostala pri edino mogoči politiki spoštovanja in izvršitve mirovnihih pogodb, potem bo držanje male antante v popolnem skladu z interesi zavezniške Evrope.

Avantura Karla Habsburškega je poskusni kamen za politično moč male antante. Glavna podlaga te antante je vzdrževanje stanja, vzpostavljenega z zmagovitimi zaveznicami in z mirovnimi pogodbami. Ako mala antanta v tem vprašanju podleže ali kjerkoli popusti, je svoje življenje končala. To vedo dobro v Pragi, v Bukarešti in v Belgradu in koraki, ki jih bo napravila mala antanta, bodo s tem v skladu.

NASPROTUJOČE SI VESTI O ENTENTNI DEMARŠI.

Praga, 27. okt. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da so vse vesti o protestu velike antante proti akciji male antante neosnovane. Mala antanta je trdno odločena nastopiti proti vsem poskusom z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Po vestih iz Belgrada vlada tam popolna odločnost, da mala antanta izpelje akcijo tudi v slučaju protesta od kake strani.

PREKI SOD NA SLOVAŠKEM.

Praga, 27. okt. (Izv.) Minister za narodno obrambo je izdal naredbo, s katero se v Slovaški in podkarpatski Rusiji razglašajo prekri sod in sicer za dejanja: Prekršitev subordinacije, upor, pozivanja na upor, nepokornost, strahopetnost, dezertacija, podpora k dezertaciji, ropanje in vohunstvo. Kdor zakrivi eno od teh dejanj se kaznuje s smrtno kaznijo in bo takoj ustrelen ali pa obesen.

ITALIJANI PROTI MOBILIZACIJI NA ČESKEM.

Rim, 27. okt. (Izv.) »Idea Nazionale« piše v zelo ostrem tonu proti mobilizaciji v Češkoslovaški in vidi v tem zvezo z Jugoslavijo. Pravi, da hočeta ti dve državi uveljaviti svoje imperialistične cilje in poziva italijansko vlado, da to prepreči.

MASARYK UPA NA MIR.

Praga, 27. okt. (Izv.) »Prager Presse« poroča, da sta se poslanca dr. Čech in dr. Čermak zglasila v imenu kluba nemških socialdemokratov pri Masaryku in se razgovarjala o položaju. Masaryk je izrazil upanje, da mogoče le ne bo prišlo do krvavega nastopa.

KONFISKACIJA HABSBUŠKIH POSESTEV.

Praga, 27. okt. (Izv.) Kakor poroča »Pravo Lydu« je ministrski svet sklenil izdati zakon, s katerim se v prid države zasežejo vsa posestva Habsburžanov.

Dr. BENEŠ O NEVTRALITETI AVSTRIJE

Praga, 27. okt. (Izv.) Avstrijski poslanik dr. Mayer je bil sprejet od ministrskega predsednika dr. Beneša in se je razgovarjal z njim o akciji proti Mažarski. Dr. Beneš ga je zagotovil, da se bo v slučaju kakšnega nastopa strogo čuvala nevtraliteta Avstrije.

PREISKAVE PROTI MAŽAROM V BRATISLAVI.

Bratislava, 27. okt. (Izv.) Preteklo noč je policija izvršila hišne preiskave pri mnogih uglednih Mažarih. Pri mnogih so našli zelo važne listine, ki dokazujejo, da so izvrševali vohunstvo in bili v stalni zvezi z mažarskimi iredentističnimi krogi. Na pod-

lagi te preiskave so bili aretirani bivši vseučilišni profesor dr. Bela Czuka, bivši kršćansko socialni poslanec Kai, poslanec Tobler in mnogi drugi.

ITALIJA PROTI STALNI INTERNACIJI KARLA.

Praga, 27. okt. (Izv.) Tukajšnji italijanski poslanik je izjavil uredniku »Prager Presse«, da so netočna poročila, da name-rava Italija zahtevati internacijo Karla. Italija bi kvečjemu zahtevala začasno, nikakor pa ne stalno internacijo Karla. Glede Mažarske je dejal, da bo izgubila vse ugodnosti beneške konference, če se izkaže, da je skriva pri vrnitvi Karla. Italija se bo držala trianonske pogodbe in bo zahtevala, da se ista striktno izpolnjuje.

DEMONSTRACIJE V BRATISLAVI.

Bratislava, 27. okt. (Izv.) Danes so dobrovoljci razbili veliki spomenik Marije Terezije in nato demonstrirali proti Habsburgovcem.

HORTHY IN BETHLEN O INTERNACIJI KARLA.

Pariz, 27. okt. (Izv.) »Petit Journal« poroča, da sta Horthy in Bethlen izjavila, da mažarska ustava ne dovoljuje, da bi se kralj Karel izročil v svrhu internacije mali ali pa veliki antanti. — »Matin« piše, da živi spremstvo kralja Karla v Hertensteinu v velikem pomanjkanju, kajti kralj Karl je pustil ogromne dolgove.

ANDRASSY IN GRATZ OBTOŽENA VELEIZDAJE.

Budimpešta, 27. okt. (Izv.) »Pester Lloyd« piše, da sta bila grof Andrassy in dr. Gratz včeraj izročena v tukajšnje sodniške zapore. Proti njima se bo sodilo po prekom sodu in sicer se obtožita radi upora in radi izdajstva nad domovino. Jutri ju bo zaslišal glavni državni pravdnik dr. Szekely, ki je vodil tudi proces proti morilcem grofa Tisze.

KAREL V INTERNACIJI.

Budimpešta, 27. okt. (Izv.) Samostan Tihany stražijo oddelki orožništva in množestvilni monitorji. Danes je prispel tja zastopnik vlade dr. Kaja, da uredi vse formalnosti, da se razkralj Karl odpove vsem pravicam do krone sv. Štefana.

KAREL IMA POKROVITELJE TUDI V ITALIJI.

Tržaška »Era Nuova« je priobčila oster uvodnik proti Karlu, ki da se hoče polastiti svetostefanske krone z namepam, da restavira celokupno prejšnjo monarhijo, ne izvzemši današnjih italijanskih »odrešenih« pokrajin. Habsburgovci so vekovni sovražniki Italije in za oba ni prostora na zemlji. Italija ima kot zmagovalka pravico, da tega svojega vekovnega sovražnika iztrebi. Ako se da to doseči brez tragedije, tembolje; toda varnost enega naroda se ne more ustaviti niti pred tragičnim koncem neke družine, ako je to potrebno. Sicer pa članek priznava, da ima Karel svoje pokrovitelje tudi v ententi, da celo v Italiji, kjer neki gotovi ljudje mislijo, da mora Italija podpirati restavracijo Habsburžanov, da s tem zapreti Jugoslaviji. Toda to gledišče — pravi članek — je nepremišljeno in za Italijo kot velesilo nasproti borni Jugoslaviji poniževalno. — Italijanska samozavest je brez meja.

BENEŠKI SPORAZUM PRED VELEPOSILANSKO KONFERENCO.

Pariz, 27. okt. »Temps« poroča, da pride na veelposlaniški konferenci na dnevni red tudi zapisnik beneškega sporazuma glede Burške. List priporoča, naj se zapisnik ne izpreminja na škodo Mažarske, ker se je mažarska vlada v Karlovi aferi lojalno obnašala.

Konferenca v Portorose.

Portorose, 27. okt. (Izv.) Danes je bila konferenca v Portorose formalno otvorjena. Ker pa še ni vseh delegatov, so seje preložene do sobote, 29. t. m. Dosedaj so prispeli rumunski, francoski in jugoslovanski delegati. Poljske, mažarske in avstrijske delegate pričakujejo danes.

Priprave.

O raznih tajnostih, katerim navadno slede važnejši dogodki, je srbska vlada bila že od nekdaj vrlo dobro obveščena, tako da v tem oziru ne moremo srbski diplomaciji prav nič očitati. Tudi priprave, ki so se vršile za nameravani prevrat na Mažarskem, naši vladi niso ostale tajne.

Belgrajska »Pravda« od torka prinaša, kakor sama trdi, »na osnovi najnatančnejših obveščenj«, zelo zanimive podrobnosti o predpripravi za Karlov poskus, ki se z različnimi dejstvi, ki so med tem nastopila, popolnoma ujemajo.

»Pravda« piše med drugim: »Nedvomno je dognano, da je ravno ta jesen določena za razdiralno akcijo. Najvažnejši sestane so imeli legitimisti v Innsbrucku, kjer je grof Benitzky (minister notranjih zadev v »novic Karlovi vladi) poročal o svojem obisku v Švici. Drugi govorniki so poročali o položaju v Avstriji, Mažarski in Bolgariji. Nato je zloglasni Gagliardi orisal položaj v naši kraljevini in ga označil kot ugodnega za prevrat. Njegovo »poročilo« je dopolnil kapetan Petričić, ki je govoril v imenu Radičevcev in opisal naše razmere kot ugodne za vsvaritev legitimističnih načrtov. Na opazko, da je Radičeva stranka republikanska, je odgovoril Petričić: »To je samo programska firma. V resnici se bo pa vsa hrvaški opozicija združila tudi s črnim hudičem, samo da se osvobodimo edinstva s Srbijo.«

Za Petričićem je govoril Nikola Popov, odposlanec makedonskega komiteja. Rekel je, da bodo začeli to jesen močno teroristično akcijo tudi v Južni Srbiji. Istočasno z akcijo v Južni Srbiji se bo začela akcija tudi na lbanski meji, kjer je vse pripravljeno za splošen napad. Da bo mogel delovati čim svobodneje, bo makedonski komite odstranil najprej one, ki motijo njegovo delavnost. Kadar bodo v Sofiji onemogočene ali odstranjene dve tri osebe, med temi v prvi vrsti vojni minister Dimitrov (ki je bil pred nekaj dnevi ubit, op. ur.), bo bolgarija oficijelno stopila na stran komiteja. Kakor hrvaški legitimisti tako se je tudi on skliceval na sodelovanje s komunisti in z vsemi nezadovoljnimi v naši državi. V Belgradu bodo izvršili nov atentat in izzvali bodo nered. Posebno je opozarjal na nove nemire v Črni gori (Marković! op. ur.).

Predsednik konference g. Müller je zagotavljal, da se Rumunije ni bati, ker se »bo Rumunija z novo monarhijo lahko mirnim potom sporazumela na podlagi koncesij v Banatu. V avstrijskih pokrajinah je pripravljenih nad 10.000 oficirjev za borbo za obnovo monarhije. Istočasno bi se začeli neredi na Hrvaškem, ki bi takoj stopila v federacijo s Karlom na čelu.

Dva tedna po tej konferenci se je Karel zares vrnil na Ogrsko. So pa tudi še drugi pojavi, ki se tičejo naše kraljevine in so v zvezi z legitimisti. Tako n. pr. umor bolgarskega vojnega ministra pred 6 dnevi v Sofiji. Gotovo je, da so mu pomagali na oni svet člani makedonskega terorističnega komiteja, ker je on edini v bolgarski vladi oteževal teroristično akcijo komiteja.

Legitimisti računajo dalje z albanskim vpadom na naše ozemlje. Mi vemo, da se tam vmešavajo tuji prsti, in zato naš nič ne iznenaduje ta račun legitimistov.

V zvezi s Karlovimi načrti stoji tudi »odmetanje« (beg v goré v svrhu »hajduštva«) dr. Vukašina Markovića v Črni gori. Ta komunistični poskus je sicer lokalni in brez večjega obsega, a je zelo značilen. Tudi ubegli Hercigonja stoji med legitimisti.

Če se na vse to oziramo, moramo smatrati Karlovo avanturo za mnogo resnejšo.

Da bo slika popolnejša, naj dodamo še, kar so pred nekaj dnevi že listi javili, da je namreč rekel neki mažarski dostojanstvenik, da se Jugoslavije ni bati, ker je za obrambo mažarsko-jugoslovanske meje »nekaj drugega« pripravljeno. »Nekaj drugega«: to so vedni požigi, šume v plamenih, eksplozije...

Parlamentarne vesti.

REDNA SEJA PARLAMENTA SE SKLIČE Z UKAZOM.

Belgrad, 27. okt. (Izv.) Prva redna seja bo sklicana z ukazom, ki je bil danes popoldne podpisan. Poslanca Barić in Gjonović sta zahtevala, da se otvori politična debata. Vlada je na to pristala. Ko se vrne kralj Aleksander, bo položil prisego na ustavo, ministrski predsednik Pašić bo podal ekspozice o zunanjem položaju, nato se bo pričela politična debata.

JOŠ MALO VREMENA...

Belgrad, 27. okt. (Izv.) Kralj Aleksander in ministrski predsednik Pašić se še nekaj časa ne bosta vrnila, ker ima Pašić važne posle glede naše zunanje politike.

SEJA HRVATSKEGA BLOKA.

Zagreb, 27. okt. 27. in 28. t. m. se sestane v Zagrebu predsedništvo hrvatskega bloka. Seje se udeležita tudi Stojan Protić in dr. Momčilo Ivanić.

ZAKONODAJNI ODBOR.

Belgrad, 25. okt. Danes je bila seja zakonodajnega odbora, katere se pa ministri niso mogli udeležiti, radi česar se je moralo poročilo o osrednji upravi odgoditi. Razpravljalo se je o poročilu tretje sekcije. Sprejeta je bila naredba, ki se tiče stalne bolniške komisije, ki bo imela osem članov, katere imenuje zdravstveno ministrstvo. Sprejeta je bila tudi naredba o ustroju sanitetnih uprav in o delokrogu okrožnih sanitetnih uprav. Nato se je razpravljalo še o poročilu četrtega odseka, pri čemer je bila sprejeta naredba pokrajinske uprave za Dalmacijo glede zaplenitve imovine onih, ki so zatoženi veleizdaje. Ta naredba se razširi tudi na Slovenijo. Nadalje se je govorilo tudi o sodnijskih razmerah v Kastavu, nakar je bila seja opoldne zaključena. Naslednja se skliče pisмено.

Ing. Makso Klodič.

Še enkrat zveza Slovenije s Kvarnerom in Dalmacijo.

(Dalje.)

Veseli me vsekakor, da se g. Šuklje končno vendar v toliko z menoj strinja, da smatra gradbo Musilove ali Kavčičeve proge, eno brez druge, za nepovoljno rešitev vprašanja, predlagajoč, naj se zgradi oboje progi obenem. Naj mi ne zameri, ali to smatram celo za kompromisno rešitev! Tako ne bi bilo ugodno splošnim interesom, ker bi imela Slovenija sicer dober dostop v Liko, na Kvarner pa zelo slab in pomanjljiv — in smer na Kvarner je glavna. Še manj bi bilo ustreženo lokalnim interesom, ker bi imeli kraji med Grosupljem in Brod-Moravicami slabo zvezo z Liko, še slabšo pa pokrajina med Grosupljem in Ogulinom s Kvarnerom. Da bi pa nekateri čisto krajevni interesi trpeli, ako se uresniči projekt železnice na Vrbovsko, pride manje v poštev, ker napeljati železnico tako, da bi držala mimo vsake posamezne vasi, to, kakor znano, ni mogoče. Krajevni lokalni interesi poljanske doline, Koprivnika, Starega trga in Severina pa so tudi vpoštevanja vredni. Ako imajo koji pokrajinski koti mnogo naravnih bogastev, tembolje, zgradijo si potem lahko svojo lastno železnico, ki se bode gotovo rentirala, ali v občem javnem interesu tudi v tem slučaju gradba take železnice ni. Sicer pa imajo tudi kraji okrog Starega trga velika prirodna bogastva, gozdove, železno rudo, večjo vodno silo Kolpe, tudi so več obljubljeni.

Ugovor, naj se gradita Musilova in Kavčičeva proga skupaj, sem naravnost pričakoval. Ta predlog hočem tukaj pregledati tudi iz tega narodno-gospodarskega vidika, kako da je z njim glede gradbenih stroškov. Treba je vedno priti vsaki stvari kolikor mogoče do dna.

Musilova skupaj s Kavčičevo progo merita 90 gradbenih km, ki imata vzpone 25 in 12 1/2 ‰, 2 mosta čez Kulpo in okroglo 8 1/2 km manjših predorov skupaj (definitivni Musilov projekt mi ni točno znan, oziram se na prvotni projekt); proga Kočevje-Severin-Vrbovsko in Črnomelj-Severin meri 80 gradbenih km, ki ima 15 ‰ največje vzpona, dvoje mostov čez Kolpo in okroglo 10 km večjih in manjših predorov skupaj. Gradbene stroške Musilove in Kavčičeve proge skupaj cenim na 41 milijonov kron (leta 1913), proga na Vrbovsko pa na 39 milijonov kron. Za 1 milijon več ali manj se pri računu, ki sloni le na podlagi izkušenj, seveda ne maram prerokati; trdim z mirno vestjo le, da proga na Vrbovsko ni dražja od obeh drugih prog skupaj.

Še nekaj besedi o vojašk. m pomenu proge v Vrbovsko. Nisem strokovnjak v vojaških zadevah in razumem o njih le toliko, kolikor more razumeti predvojni rezervni poročnik in železničar, ki je imel za časa vojne obilo posla z železniško mrežo ob laški fronti in kot tak tudi dober vpogled v koncentracijo nemških vojaških sil na Slovenskem leta 1917. Vojaštvo ima neko posebno antipatijo proti strmim železniškim progam (n. pr. 25 ‰), ker je treba vlake na takih vponih ali deliti ali dati jim doprego. S tem so pa zvezane zamude, nepreglednosti, v času sile grozi nevarnost zmešnjav, ki zamorejo vojaško akcijo že v naprej obsoditi k neuspehu.

Slovenija je obmejna pokrajina. Komaj stopimo iz naše prestolice, smo že na meji. Zamislimo si potrebo koncentracije vojske proti zapadu. Upajmo, da počemno operacije iz črte ali vsaj blizu državne meje.

Branilec položaj se znatno zboljša, če ima za hrbtom približno, paralelno, dobro železnico, ki jo vojak označujejo z imenom: r o k a d n a ž e l e z n i c a. Takšna, približno 85 km od meje oddaljena rokadna železnica pelje iz Rateč preko Jesenic, Ljubljane in Kočevja. Potem se začne zopet v Brod Moravcih in bode imela svoje podaljšanje v takozvani dalmatinski prog. Omenjena rokadna železnica je iz vojaškega stališča neizmerne operativne važnosti. Po nji se bode prevažala ojačenja iz odrambenih središč na ogrožene točke med Triglavom in morjem. Naravno je torej, da ima generalni štab glavno be-

sedo pri odločevanju, kod naj pelje podaljšanje proge iz Kočevja.

Vojaški interesi zahtevajo: 1. da ima nova proga veliko kapaciteto, ki ne sme biti pod nobenim pogojem manjša od kapacitete že obstoječe rokadne železnice. Velika kapaciteta se doseže z majhnimi vponi in gostimi postajami. Tem zahtevam Musilova proga nikakor ne odgovarja, ker njen graditelj s a m priznava, da je gorska železnica s 25 ‰ vspona, ki je za povprečno 10 ‰ večji kakor na ostalih delih rokadne proge.

2. da je zastraženje in osiguranje proge lahko. Tudi tej zahtevi ne odgovarja Musilova proga, ker vodi po velikih gozdovih, kjer je osiguranje silno težko in ker je njen najobčutljivejši objekt — most pri Brodu na Kulpi — oddaljen borih 85 km t. j. dnevni marš od meje. Resnici na ljubo priznam, da je cela ostala proga iz Ljubljane ravno tako blizu meji. Toda mi danes ne moremo premestiti na drugo mesto niti Ljubljane, niti ostale proge, čeprav nihče ne dvomi, da bi bilo iz vojaškega stališča boljše, če bi peljala proga Rateče, Jesenice, Ljubljana skozi Inskozi na levem bregu Save. Če pa zidamo novo železnico, potem jo že rajši odmaknemo malo bolj od meje.

Auersperg in drugi interesentje pa si za svoje gozdove gradijo lahko sami svojo industrijsko progo (kakor je to storil Steinbeis v Bosni) n. pr. iz Ribnice preko Rakitnice, Grčarice, Gotenice v Kočevsko reko in tudi dalje.

Ne pozabimo slednjič, da se bode v gostih šumah prej našel kak plačan rogovilež, da poskuša atentat na progo, kakor pa v Kočevsko-poljanski dolini, kjer jih imamo lepo na prostem — v preglednih stelnikih — vedno pod kontrolo.

Iz tega sledi, da stoji Musilova proga tudi glede zastraženja in sigurnosti na slabih nogah. Zveza čez Mozelj, Knežjo lipo, Stari trg, Severin na Vrbovsko je že od Spodnjih Škrilj naprej vsled globoko zare-zane Kolpe idealno zasigurana, a od Škrilj do Mozlja jo ščiti hribovje Steinwand, Skorten, Singerbüchel. Razen tega je že v tem delu za 8 km bolj oddaljena od meje, kakor pa Musilova proga. Po gozdovnem hribovju 8 km niso malenkost.

Bodimo popolnoma objektivni in reci-mo: Ako nam sovražnik razstreli most pri Brodu na Kupu, potem je verjetno, da se polasti tudi Kočevja samega, ali še celo Ljubljane, ki tudi ne ležita za več kot 35 km od meje. Koncediram in predvidevam tudi to možnost, toda vseeno mi je proga Kočevje—Mozelj—Stari trg—Severin—Vrbovsko ljubša iz razlogov:

Ker je ta proga v najtesnejši, bistveni zvezi s projektom železnice Črnomelj—Vinica—Severin—Vrbovsko, ki nam nudi bližnjo perspektivo železnice Maribor—Zidani most—Sevnica—Trebnje—Novo mesto—(oziroma Pragarsko—Ormož—Rogatec—dolina Sotle—Brezice—dolina Krke—Novo mesto) Črnomelj—Severin—Vrbovsko, torej drugo rokadno železnico za hrbtom naše vojske, četudi bi bili cela Goronjska z Ljubljano vred, dalje Kočevje in Brod na Kupu zgubljeni.

Zgodovina nas uči, da so se v obmejnih krajih železnice vedno gradile iz strateških vidikov. Tudi pri nas ne bo drugače, posebno zaradi tega ne, ker se pri prog. Kočevje—Mozelj—Stari trg—Severin—Vrbovsko gotovo krijejo vojaški z gospodar-skimi interesi.

Za vojaštvo Musilova proga nima pomena. Strateško je Kočevje izgubljeno, ali je ta proga zgrajena ali ne, in s tem sta tudi Ljubljana in Goronjska v nevarnosti. V našem eminentnem vojaškem interesu je torej, da se priključi ravno kočevska veja dolenskih železnice reški prog. in to se zgodi, kakor dokazano, najbolje po trasi Kočevje, Mozelj, Stari trg, Severin, Vrbovsko. Ako gremo pa iz Kočevja na Vrbovsko, je logično, da iz Črnomlja ne krenemo v Ogulin, ampak tudi na Vrbovsko.

Si vis pacem para bellum — tudi s pametno železniško politiko!

Ako upoštevamo to dejstvo, progovne in virtualne dolžine, kakor sem jih navedel v prejšnjem članku, slednjič vse drugo tam in tukaj rečemo, kje so vendar potem s u h i s t v a r n i razlogi, ki bi v obče govorili v prid Musilove ali Kavčičeve proge vsako za se ali obojih skupaj? Ne vidim jih pri najboljši volji!

Ponavljam: V mojih dveh člankih mislim, da sem stvarno dokazal 1. da mora Slovenija imeti svojo lastni dostop k morju. 2. Da služi v to svrhu v prvi vrsti Kvarner, v drugi šele oddaljena dalmatinska obala (Split), 3. Da odgovarja splošnim in lokalnim interesom kot dovozna železnica morju najboljše proga čez Kočevje—Severin—Vrbovsko oziroma Črnomelj—Severin. 4. da je ta projekt tudi narodno gospodarsko priporočljiv in last not least. 5. Da zagotavlja ta proga tudi najboljše vojaško varnost naših obmejnih pokrajin.

S tem je razpravljanje o tem predmetu za me končano in upam kljub temu, da se g. Šuklje strinja z menoj le deloma, da doživlja dan, ko se bodeva skupaj vozila k morju in v krasno Liko ne po Musilovi prog. in ne po Kavčičevi, nego po — — — Klodič-Hrovatovi!

Izključitev Jugoslovenov iz montanistične visoke šole v Leobnu.

Dne 24. oktobra je izključil profesorški kolegij montanistične visoke šole v Leobnu, ki se nahaja popolnoma pod vplivom nacionalnih velenjskih »buršev«, vse inozemce, med katerimi se nahaja tudi večje število Jugoslovenov, ki so združeni v klubu »Sloga«. Motiviral so izključitev s tem, da so inozemci s svojo dobro valuto pobrali Nemškoavstrijcem vsa stanovanja. Izključili pa niso Bolgarov, ker imajo ti kot bivši zavezniki Avstrije najdalekosežnejše privilegije. Vsakemu mora biti s tem jasno, da je vzrok izključitve edino nacionalno sovraštvo in špekulacija, da bodo Nemci še nadalje ostali v poseti najboljših služb v nemških državah, ako bode primanjkovalo domačih strokovnjakov. Skandal je pa posebnost, da se nahaja med »burši« precejšnje število ljubljanskih in mariborskih nemških študentov, ki so med počitnicami zbirali gradivo o »preganjanju« (!) nemškega življa v naših krajih in ga oddajali posebnemu odboru, ki se je v to svrhu tam formiral. Očetje teh »buršev« pa še danes udobno sede v naših državnih službah. Pometimo tudi mi s temi, saj pri nas tudi primanjkuje stanovanj!

Poljska je takoj storila primerne protikrepe: s prihodnjim tednom bodo na Poljskem zaprte vse nemške srednje šole in s poljskih visokih šol odstranjeni vsi Nemci, kot se je to zgodilo že lanske leto z izbornim uspehom. Enako stori tudi Rumunija. Pričakujemo od naše vlade, da takoj zapre vse nemške srednje šole za tako dolgo, dokler ne bodo naši dijaki, ki so ondodno montanistično visoko šolo že po eno ali dve leti posejali, sprejeti nazaj. Ako ne bomo vračali zob za zob, nam že jutri lahko pomečejo vse naše visokošolce tudi s Dunaja in iz Gradca. Ali bomo mirno gledali, kako na robu prepada stoječa Avstrija pljuva na nas, razni bivši »burši« pa za plačilo dobivajo najboljše službe v Jugoslaviji?!

Jugoslovanski leobenski montanisti.

Politične novice.

+ Denunciacije se nadaljujejo. Informator »Slov. Narod« v viški aferi, ki jo je iz trte izvil, je zlezel pod klop. Škril se je za »oblasti, ki da so prav dobro poučene, o čemer je in o čemer ni govoril na Viču dr. Anton Korošec«. Pozvali smo dotično oblast, ki je tako po demokratiški maniri informirana, da objavi, kaj je govoril in kaj ni govoril na Viču dr. Anton Korošec. Toda oblast molči in »Narodov« denunciant tudi — v tej zadevi. Zato pa denuncira naprej v drugi zadevi, češ da je SLS zapisala na svojo zastavo najneizprosnejšo borbo proti pravoslavlju. Ne bomo odgovarjali, da SLS se pravoslavlje nič ne briga in ji ni prav nič na poti, dokler in kadar ne pokaže ratobornosti proti katoličanstvu; tudi ne bomo zgolj radi podle denunciacije »Slov. Narod« razvijali stališča SLS napram pravoslavlju, ki je itak znano. Predno bi bilo sploh vredno opozarjati na nove »Narodove« denunciacije, moramo dobiti odgovor na naše vprašanje glede viške denunciacije. Nikakor ne gre, da bi si demokratiški denuncijant, ki ni vreden, da bi dr. Korošcu čevlje sezul, vsak dan sproti izmišljaj kako laž. Ponovno pozivamo oblast, ki je prevzela in sprejela denunciacijo, da vendar objavi, kaj ve. Širokoustnemu »Slov. Narodu«, ki se je skliceval na oblast, mora biti vendar znano, od katere oblasti da je prejel — lažnivo poročilo. Na dan ž njo! Ali pa ima »Slov. Narod« samo korajžjo lagati in denuncirati?

+ Pozno, pa vendar. Belgrajske poročevalce je sporočil »Slov. Narod« to-le najnovejšo novico: Na drugi strani velika antanta sedaj uvideva, da so bile zelo opravčene prejšnje opozoritve male entente o političnih dogodkih na Mažarskem. Grozno! Vse vlade so vedele že davno, kar je »Sl. Narod« izvedel še-le 27. oktobra. Zdaj čakamo samo še, kdaj se bo »Sl. Narod« zavedel svoje dolžnosti, da mora denuncirati zveze s karlisti gg. dr. Beneša, Pašića, Pribevića in druge take protidržavne elemente.

+ Radičev proglas. Iz Zagreba se nam poroča: Stjepan Radić, predsednik Hrvatske republikanske seljačke stranke, in podpredsednika Josip predavec in dr. Vlado Maček, so izdali povodom zadnjih dogodkov na Mažarskem proglas, v katerem izjavljajo: HRSS ni s Karlom Habsburškim v nobeni zvezi, kakor se govori v inozemstvu. HRSS ne uganja nobene tajne, lokalne politike, ampak vztraja pri sklepih z dne 28. novembra 1920. Kdor bi se temu sklepu upiral ali pustil kakega Mažara proti tej volji na hrvatska tla, ta je izdajica hrvatskega naroda in hrvatske domovine in bode z njim obračunal kot z izdajico. — Kakor se poroča sem iz Belgrada, je ta Radičev proglas napravil v tamošnji javnosti velik utis.

+ »Na glgov kola« mora sedanja vlada nataknoti »karliste-avtonomiste«, »treba ubiti zaostalo avstrijkanštino«! — tako kliče g. Krsta Cievarić v »Beogr. Dnevniku«. Možno očitno še danes ne ve, kaj je — avtonomija! Koristil pa s takimi »podvig« gotovo ne bo, najmanj državi.

+ »Obramba mesta Belgrada l. 1914.« To je bil tema govora, ki ga je imel gene-

ral Živko Pavlović o priliki svojega sprejema v kraljevsko akademijo znanosti v Beogradu. General Živko Pavlović je eden naših najboljših generalov in mogoče ni brez pomena, da je »Beogr. Dnevnik« prisnel pred nekaj dnevi njegovo sliko.

+ Za koncentracijsko vlado se zavzema zagrebški »Obzor« z ozirom na važne dogodke, ki nas morebiti čakajo. »Obzor« opozarja na možnost težke diplomatske bitke, ki se bo bila zaradi Mažarske, katere pa mi ne bomo dobili, če ne bo imela vlada v parlamentu dovolj močne opore. »V tej kritični situaciji« — piše »Obzor« — »brez kralja, brez parlamenta, z vlado, ki je medseboj nesložna in se ne more dvigniti na nadstrankarski nivo, da zastopa državni interes, bomo težko dobili diplomatsko bitko, če vzamemo v poštev razpoloženje Italije in vplivnih francoskih in angleških krogov. Zato je čas, da ta vlada čimprej izroči svojo ostavko v roke kralja Aleksandra in da se sestavi kabinet, ki bi z ozirom na naš mednarodni položaj reprezentiral Srbe, Hrvate in Slovence.«

+ Črnogorska »vlada« zahteva izpraznitev črnogorskega ozemlja. Italijanski listi poročajo, da se je črnogorski »zunani minister« Kač (?) v Rimu obrnil na zbor Zveze narodov s prošnjo, da prisili »Srbe«, da izpraznijo črnogorsko ozemlje in da se upostavi pravice Črnogore.

+ Sv. stolica priznala Estonsko republiko. Iz Revala poročajo, da je sv. stolica s pismom dne 10. oktobra t. l. priznala de jure Estonsko republiko in ji želela najboljši razvoj.

+ Nov atentat v Nemčiji. Neznani napadalec je dne 21. oktobra v voditelja bavarskih večinskih socialistov Auerja, Auer je že dalj časa dobival grozilna pisma.

Dnevne novice.

— Za odpuščene železničarje. Poslanec Jože Gostinčar je v imenu Jugoslovanskega kluba pismeno in ustmeno posredoval pri železniškem ministru, da naj se zopet sprejmejo v službo vsi oni železničarji, ki so bili ob priliki lanske stavke odpuščeni. Železniški minister je odgovoril, da bodo sprejeti vsi oni odpuščeni uslužbenci, ki so vredni spregleda. Prošiti pa morajo za zopetni sprejem potom pristojnih ravnateljev. Njihove prošnje se bodo potem na podlagi pojasnil in poizvedb reševale. — Na prošnjo posl. Gostinčarja za zopetni sprejem 18 železničarjev iz Gorenjske je žel. minister odgovoril, da je do 4. oktobra prosilo za zopetni sprejem 16 od 18 gorenjskih železničarjev. Njihove prošnje bodo rešene, ko bodo dospela policijska poročila o njihovem sedanjem vedenju.

— Sestanek političnega odbora SLS za novomeško okolico bo v ponedeljek dne 31. oktobra ob 10. uri v Rokodelskem domu v Novem mestu. Gg. duhovniki in naši zaupniki se prosijo, da se sestanka gotovo udeležijo.

— Nemško botanično društvo v Berlinu (Deutsche Botanische Gesellschaft), eno najuglednejših znanstvenih organizacij Nemčije, je v svoji zadnji seji proklamiralo gospo doktorico Angelo Piskernik, asistentko-voditeljico prirodoznanstvenega oddelka ljubljanskega muzeja, za svojo redno članico. — Častitamo k častnemu priznanju znanstvenega delovanja!

— »Radikal«, gospodarski, politični in kulturni organ je prišel kot glasilo narodne radikalne stranke izhajati v Kočevju. Izhajal bo vsako drugo soboto. Odgovorni urednik je g. Ivan Bogataj.

— Smrtna kosa. Dne 26. oktobra t. l. je umrl v Gornjem Logatcu na domu svojih starišev 17 letni dijak, šestošolec 2. gimnazije, Karol Meze, sin sluga pri okrajnem glavarstvu g. Josipa Meze. 25. oktobra zvečer je še prišel sam iz Ljubljane domov, 26. oktobra zjutraj je bil že mrtev. Vzrok — vnetje pluć. Bil je marljiv dijak. Naj počiva v Bogu!

— Družba sv. Mohorja na Prevaljah je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1921. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Koledar za leto 1922. 2. Na noge v sv. boji! III. knjiga. 3. Takšni so! — Begunka. (Slov. Več. 74. zv.) Družba se bo potrudila, da častiti udje prejmejo knjige kolikor mogoče hitro, in sicer po železnici ali po pošti. Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu: 1. Lavantinska škofija. 2. Ljubljanska škofija. 3. Krška škofija. 4. Razni kraji. — Družba sv. Mohorja na Prevaljah.

— Klanje goveje živine. Na kolodvoru na Boh. Bistrici koljejo italijanski mesarji že več dni živino, ki je bila namenjena v Italijo, a prevoza žive govede italijanska vlada ni dovolila. Vse živine bo več kot 50 vagonov.

— Otvoritev ukrajinske univerze v Pragi. V Pragi se je 23. okt. izvršila svečana otvoritev ukrajinske univerze. Slovesnosti so prisostvovala mnogobrojna češka in slovenska kulturna društva. Od jugoslovanskih akademskih društev je bilo uradno zastopano samo društvo »Kreka«, ki je po svojem zastopniku izrazilo bratom Ukrajincom svoje veselje in jim čestitalo.

— Nova poročila o »graničnih trupah«. Neki Mariborčan je šel te dni na svatbo, ki se je vršila pri Zireh. Prišlo je tja tudi nekaj vojakov Wrang-

lovih graničnih čet. Bili so pogoščeni. Postali so pa skrajno nasilni proti ženskam. Ker se jim njihove namere niso posrežile, so pričeli streljati, tako da so svatje zbežali na vse strani. — Iz Švedine nad Mariborom se nam poroča o naslednjem slučaju: Vseled velike suše je neki kmet poslal svojega hlapca daleč čez mejo po vodo. Ko je peljal hlapec napolnjeno posodo nazaj, ga je ustavil neki Wranglov kapetan ter je kratkoma potegnil čepe iz sodov. Ko je voda odtekla, je zaplenil voz, konje in hlapca. Ljudje so vsled nasilstev teh graničnih čet silno razburjeni. Nihče ni varen pred njimi, posebno nasilni so proti ženskam. Nihče, tudi inteligenti ne razumeje njihovega jezika. Wranglovec ne pozna niti naših dokumentov. Skrajni čas je, da vlada nemudoma odpokliče te čete.

— Brzovlak Dunaj j. k. — oziroma Monakovo — Trst preko Jesenja. S 1. novembrom prične voziti med Dunajem, oziroma Monakovim in Trstom preko Jesenja brzovlaka dnevno redno. Odhod z Dunaja ob 8. uri 45 min., oziroma iz Solnograda ob 13. uri; prihod na Jesenja ob 19. uri 56 min., odhod ob 20. uri 11 min., prihod v Trst ob 0 uri 55 min.; odhod iz Trsta ob 5. uri, prihod na Jesenja ob 9. uri 55 min., odhod ob 10. uri 10 min., prihod na Dunaj ob 21. uri 25 min., oziroma iz Solnograda ob 17. uri 25 min. — Brzovlaka imata vozove I, II. in III. razreda.

— Hrvatski župnik Bekavac pred sodiščem. V Sarajevu se je 24. okt. pričela razprava proti župniku Bekavcu radi prestopka po § 108. arb. kaz. zakonika. Župnik Bekavac se je protivil zapriseči sarajevske policijske stražnike, češ da je bila slika Nj. Vel. kralja okrašena s samimi srbskimi zastavicami, dočim ni bilo niti ene hrvatske ali pa državne. Župnik je dejal: »Ne bom zaprisegel moštva, dokler se ne uveljavi enakopravnost hrvatske in srbske zastave. Hrvati niso srbski sužnj! Kje imate slovensko zastavo; kaj je to država Srbov, Hrvatov in Slovencev?« — Sodba še ni izrečena, ker bo zaslišanih mnogo prič.

— Pretep v Depalji vasi. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo Francetu Cajhnu 6 mesecev ječe in Francetu Janežiču 1 teden zapor. V Depalji vasi sta obsojenca 7. junija letos pretepla Jožeta Merkurja: Cajhen je pa udaril večkrat z gnojnimi vilami Franceta Kavčiča.

— Žrtve požara na Goricanah. Ko je gorelo v papirnici na Goricanah, je padel delavcu Francu Jamniku na glavo tram, kateri ga je hudo poškodoval. Jamnika so dne 24. t. m. prepeljali v ljubljansko bolnišnico, v kateri je kljub najskrbnejši oskrbi dne 27. oktobra umrl.

— Nevaren izsiljevalec. Gregor Jankovič s Sela pri Polhovem Gradcu, je zelo hudooben in nevaren človek, ki vedno grozi, da bo koga ubil ali da bo kje zažgal. Vse se ga zato boji. Dne 5. avg. je prišel Jankovič v gostilno Marije Kristanove in je hotel imeti od nje 400 K denarja. Ker se je Kristanova branila, ji je zagrozil: »Če mi ne daš, jutri boš še težje dala!« Ker se je Kristanova bala, da bi je ne ubil ali ji ne zažgal hiše, mu je dala 400 K. Ko je bil Jankovič meseca marca zaprt v Trstu, ker je tihotaplil, je ogoljufal Franceta Zupančiča in Janeza Vidriha za 1000 lir in pobegnil v Cirknico. Deželno sodišče v Ljubljani je prisodilo Jankoviču 8 mesecev težke ječe.

— Velikanska eksplozija na Italijanskem. V Vado Ligure blizu Genova je te dni zletel v zrak del tamošnjih utrob, in sicer onih na griču S. Elena. Eksploziralo je v podzemlju 11 ton dinamita. Učinek je bil strašen. Kosi kamenja, železa in lesa so leteli do 7 kilometrov daleč in ranili mnogo oseb. Vse hiše v bližnjih krajih so dobile razpoke in je nevarnost, da se porušijo. Grič S. Elena je ves razrit in upuščen. Oljni nasadi so uničeni. Železniška proga med Vadom in Spottornom je bila razrušena. Zivljenje je izgubilo, kolikor je dosegljivo, 29 oseb, nad 800 oseb je ranjenih. Eksplozijo pripisujejo zlohotni roki.

— Zeparji v Metliki. V Metliki so prišli in zaprli nevarnega zeparja Marka Rothmüllerja iz Petrovoga sela, ko je v družbi še treh zeparjev segal ljudem v žepu in kradel. Rothmüllerjev tovariši so ušli, njega so pa izročili v zapore okrogne sodišča v Novem mestu.

Štajerske novice.

Š za razširjenje katoliškega časopisa je daroval prevz. škof lavantinski dr. Michael Napotnik 5000 K.

Š Zopet nesreča z granato na Pragerskem. V nedeljo so otroci pri Pragerskem našli ročno granato in jo vrgli v neki jarek. Granata je pri tem eksplozirala in popolnoma raztrgala dva dečka, ki sta bila na mestu mrtva.

Š Pet kaznjencev je ušlo od dela v bližini mariborske kaznilnice. Značilno je, da so bili vsi tik pred koncem svoje kazni.

Š Požar. Iz Maribora se poroča: V sredo je na Hmeljskem griču pogorela viničarija ing. Hartmanna. Sumijo, da je bilo zažgano.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 27. okt. Devize: Dunaj 7.50—7.85, Berlin 178—181, Budimpešta 39.50—41, Bukarešta 208—214, Italija 1150—1170, London (izplačilo) 0—1175, London (ček) 1170—1175, New-York 294.50—295.50, Pariz 2050—2110, Praga 304—306, Švica 5800—0. Valute: dolarji 291—293.50, n.a. krone 9—9.50, carski rublji 14—15, nemške marke 180—185, romunski lei 205—206, italijanske lire 1140—1150.

g Naš izvoz. Po uradnih poročilih je vrednost jugoslovanskega izvoza v prvih treh mesecih l. 1921 znašala 569 milijonov napram 228 milijonom v istem času preteklega leta. Ta vsota se deli: 220.1 milijona za žito, koruzo in moko, 170.6 milijonov na meso in jajca, 15.1 milijona na cement, ostalo pa na razne druge predmete. Les in lesni izdelki, ki so v prvih treh mesecih l. 1920 znašali 32% vsega izvoza, so sedaj padli na 7%. Zato je procentualno večji izvoz moka, ki se je povečal od 9.5% na 30% ter živine od 9% na 30%. Po posameznih državah se razdeli izvoz na Avstrijo 41.98%, na Nemčijo 18.79%, na Italijo 17.31%, Švico 6.26%, Grško 4.66%, Češkoslovaško 3.57%, Francijo 1.76%, Mažarsko 1.49%, medtem ko se ostanek razdeli med razne druge države.

g Žitni trg. Iz Novega Sada poročajo, da so se cene žitu na ondnotnem trgu silno dvignile. Pšenica se kupuje za inozemstvo, Koruza se ne more izvažati, ker je predraga. Cene so bile začetkom tedna sledeče: pšenica 1120 do 1150, rž 920 do 950, ječmen 930 do 960, oves 770 do 790, koruza stara 850 do 880, nova 720 do 750, pšenična moka 1620.

g Znamenje časa? Židovsko-francosko-srbska banka, kateri stoji na čelu čistokrven

žid Baruch, je pričela zadnje dni trgovcem in bankam odpovedovati kredite. Odpovedni rok znaša v posameznih slučajih samo 10 dni. Belgajanci so zato zelo hudi.

g Naša trgovska mornarica. Kakor poroča »Jugoslovanski pomorac«, šteje naša trgovska mornarica 808 ladij (nad 10 reg. ton). Skupna brutto-tonaža znaša 139.000 ton. In sicer imamo 666 jadrnic in 142 parobrodov, od katerih je 112 samo za obalno plovido.

g Stanje papirnatega denarja v Nemški Avstriji. Po uradnem izkazu z dne 15. okt. se je stanje papirnatega denarja v Nemški Avstriji zopet pomnožilo za 8.49 milijarde kron, tako da znaša sedaj 77.29 milijard avstrijskih kron. — To so gotovo slabi izgledi za izboljšanje avstrijske valute.

g Primanjkljaj nemške trgovske bilance. Primanjkljaj nemške trgovske bilance znaša okrog pet milijard mark.

g Carinski agio na zlato v Bulgariji zvišan. Bulgarija je zvišala carinski agio na zlato od 900 na 1200 odstotkov. Carinske postavke pa so zvišane za 100 odstotkov.

g Cene jugoslovanskim prašičem na Dunaju. Na Dunaju so se prodajali mesnati prašiči po 410 do 450 n.-avstr. kron 1 kg žive teže, mastni prašiči pa po 500 do 650 n.-avstr. K 1 kg.

g Mehanizno-optična tovarna v Beogradu se osnuje v rakirajšem času. In sicer s kapitalom od enega milijona dinarjev.

g Premogovna produkcija Avstrije. Od januarja do avgusta leta 1921. je znašala premogovna produkcija Avstrije 18.811.664 meterskih stotov, leta 1920. pa je znašala v ravno istih mesecih 16.207.147 meterskih stotov.

g Statistika letošnje žetve v Bogariji. Po uradni statistiki je letošnja žetev izpadla v Bogariji sledeče:

Posejana površina v hektarjih	Količina v kvintalih
pšenica 955.533	11.569.873
rž 197.850	2.131.183
ječmen 222.809	2.382.883
oves 104.686	1.635.070
koruza 573.959	8.734.409
riž 2.839	45.831
ostalo 112.629	1.457.492
skupaj 2.230.305	28.062.650

g Konkurs banke v Zagrebu. Nad bančnim podjetjem Bratje Matler v Zagrebu je proglašen konkurs.

g Avstrija bo najela posojilo v Češkoslovaškem. Dunajski listi poročajo, da se avstrijski finančni krogi resno bavijo z mislijo glede najetja posojila na Češkoslovaškem.

g Davek na luksuz v Nemški Avstriji bo znašal po proračunu finančnega ministrstva okrog 12 milijonov kron v zlatu ali štiri milijarde papirnatih kron.

g Dobhodki od trošarine in kolkovine. Od trošarine je imela naša država v septembru 1921 vsega skupaj 33.063.780/33 dinarjev dohodkov nasproti 7.004.189/11 dinarjev v istem mesecu preteklega leta. Na Slovenijo odpade 4.380.897/15 din. nasproti 640.137/68 din. v septembru 1920. — Od kolkovine pa v septembru 1921 21.841.528/07 din. nasproti v septembru 1920 9.888.449/86 din.

g Promet tržniške luke v prvem polletju 1921. Celokupen promet tržniške luke znaša v prvih šestih mesecih leta 1921. 14.5 milj. meterskih stotov ter je nazadovol od leta 1920 za isto dobo za 1.8 milj. stotov. To nazadovanje bo dalo Italiji in pa Tržaščanom precej misliti.

g Novi atašeji. »Rječ« poroča, da je poljedelsko ministristvo predlagalo ministrskemu svetu, naj se pri naših poslatih ustanovijo poljedelski atašeji.

Ljubljanske novice.

lj Pozor! V nedeljo zvečer vsi v Ljudski dom k gledališki predstavi »Grajski gozdar«, ki jo priredi Šišensko prosvetno društvo. Začetek ob pol 8. uri. Vstopnice se dobe pri Ničman in v Šiški v Reininghausu.

lj Požar na glavnem kolodvoru. Včeraj se je vnel na skladiščnem prostoru južnega kolodvora vagon petroleja. Gost, črn dim se je dvigal visoko v zrak in privabil mnogo radovednega občinstva na lice mesta. Požarna bramba je takoj prihitela na pomoč, toda njeno delo se je moralo omejiti na obrambo v bližini ležečih objektov pred ognjem. Ko je pogorel petrolej, je ostalo na mestu le še železno ogrodje vagona. Pogoreli pražgovi in skrivljene tračnice so takoj popravili, tako da je promet nemoten. Škode je približno 1 milijon kron.

lj Prekajevalnica za — ljudi? Na Starem trgu v hiši št. 15 obstoja že dlje časa nekaka prekajevalnica za mesne izdelke. Čudno sicer, kako se je moglo izdati tako dovoljenje na tem tako obljudenem kraju. Toda nazadnje se že potrpi, če se prekaja samo avinjava in slično blago, odločno pa moramo protestirati proti temu, da se tako neznanstvo kadi tudi v sosedni, nekdanji dr. Ahačičevi hiši. Stanovalec te zadnje hiše vjudno prosijo za odpomoč, ker so poniznega mnenja, da so prekajevalnice samo za klobase in gnjati, ne pa tudi za — ljudi!

lj Umrlj so v Ljubljani: Fran Lipovž, mizar-ski mojster, 65 let. — Josip Muha, občinski ubožec, hiralce, 63 let. — Anton Kunej, orožniški sluga, 67 let. — Fran Pogajnik, fotografov sin, 9 let. — Blaž Prevrat, strugar v topničarski delavnici, 20 let.

lj Nesreča. Neka 10 letna deklica je polila s kropom petletnega fantka Franceta, sina ključavničarskega pomočnika Pozarška z Ižanske ceste. Težko poškodovanega fantka so prepeljali v deželno bolnišnico.

lj Prijet goljuf. Zaradi goljufije zasledovanega Josipa Petriča iz Rogatec sta aretirala stražnika Gregor Rogeli in Ivan Brončič v Schifrerjevi šupi na Dovožni cesti.

lj Zgubila se je v nedeljo, 23. okt. na cesti pod gostilno na Toškem čelu kratka ženska vrhnja jopica iz modrega ševila, obrobljena z modrim trakom. Pošteni najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi pri vratarju deželnega sodišča v Ljubljani.

Izgubila so se očala. Pošten najditelj naj jih izroči proti nagradi na Poljanski cesti 21, II. nadstropje, levo.

Prosveta.

pr Izšla je ravnokar Dr. M. Opeka: »Za resnico«, 18 obrambnih govorov. Naroča se v Prodajalni KTD v Ljubljani.

pr Uprava Leonove družbe prosi vse naročnike »Časac«, ki še niso poravnali naročnine za l. 1921, da to nemudoma storo. — Prva številka »Časac« 1921-22 se bo razposlala v nekaj dneh. Dijaki, ki žele prejemati »Časac«, naj se takoj prijavijo v Upravi L. dr. (Kopitarjeva ul. 2). Za dijake stane »Časac« 20 dinarjev, za druge naročnike 25 dinarjev.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sobota, 29. oktobra: Kozarec vede. — B. Nedelja, 30. oktobra: Ljuberen. — Izven abon. Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprtlo. Torek, 1. novembra: Golgota. — Izven abon. Sreda, 2. novembra: Oče. — E. Četrtek, 3. novembra: Pokar strasti. — Izven ab. Petek, 4. novembra: Ljuberen. — D.

OPERA.

Sobota, 29. oktobra: Boris Godunov. — E. Nedelja, 30. oktobra: Dalibor. — A. Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprtlo. Torek, 1. novembra: Evangeljin. — Izven abon. Sreda, 2. novembra: Boris Godunov. — C. Četrtek, 3. novembra: Vaska šola. Scherezada. D. Petek, 4. novembra: Zaprtlo.

Orlovski vestnik.

Novomeško okrožje ima redni občni zbor v nedeljo 30. t. m. ob 10. uri dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. V smislu par 22. »Poslovnik« morajo predložiti okrožni odborniki pismena poročila čez svojo poslovno dobo preglednikom in občnem zboru. — Odseki, pošljite delegata. — Predsednik okrožja.

Seja ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana, 27. oktobra 1921.

Današnje prvo sejo novega občinskega sveta je otvoril in vodil župan dr. Perič, ki je v svojem kratkem nagovoru, sklicujoč se na svoj govor ob zapirski, občinske svetnike ponovno vabil na skupno delo. »Programa ne bom ponovno razvijal, ker program so zahteve vsega ljubljanskega prebivalstva. Moj princip je: kolikor mogoče malo besedi izgubljati in delati. Zato preidim precej k volitvi podžupana.« Nato je župan naznanil, da je odstopil kot obč. svetovalec g. Karel Urbanič in da je bil na njegovo mesto vpoklican v občinski svet g. Riko Jug. Ker je vlada izjavila, da zadnjič izvoljeni podžupan g. Josip Ambrožič ne more biti podžupan, je g. Ambrožič dne 13. oktobra odločil podžupanovo mesto. — Za overovalce zapisnika je imenoval nato župan dr. Perič obč. svetovalec gg. Burkelja (SLS) in Babnika (NSS) in nato odredil volitev podžupana.

Župan dr. Perič je imenoval za skrutinatorja pri volitvi podžupana obč. svet. gg. Adamiča (SLS) in Ambrožiča (NSS). Potem ko je zapisnikar g. Kolesar prebral zakonita določila o volitvi podžupana, se je izvedla volitev z listki. Oddanih je bilo 39 glasovnic, od katerih se jih je glasilo 22 na g. obč. svet. Riko Jugo (NSS); 17 glasovnic (JDS) je bilo praznih. Župan dr. Perič je naznanil, da je bil izvoljen g. Jug za podžupana, katerega je vprašal, če sprejme izvolitev. Izvoljeni podžupan g. R. Jug je rekel: »Zahvalim se za izvolitev in izjavim, da sprejemam podžupanstvo.« Župan dr. Perič je nato pozval podžupana g. Jugo, naj zasede podžupansko mesto. Novi podžupan ljubljanski se je vsedel nato na predsedniško tribuno in sicer na levo g. župana, medtem ko sta njegova prednika dr. Triller in rajni dr. Karel Bleiweis sedela na desni strani župana Ivana Hribarja in dr. Tavčarja.

Obč. svetnik Kocmur (JSDS) je staval predlog, naj se vršita redni seji občinskega sveta vsaki prvi in tretji torek v mesecu in naj se prične seje ob 5. uri popoldne. Če bi bil torek praznik, bodi seja v sredo. Obč. svetovalec dr. Triller (JDS) je rekel, naj bi se seje pričele ob 3. ali 4. popoldne. Obč. svetnik dr. Puc (JDS) je želel, naj bi se seje pričele po starem ob 5. popoldne, na kar se je sprejel predlog obč. svet. Kocmurja.

Volitev odsekov.

Po daljši razpravi, katere so se udeležili dr. Stanovnik (SLS), dr. Triller (JDS), Turk (JDS), Kocmur (JSDS), Kremžar (SLS) in Ogrin (SLS) in ko je bil odločen z glasovi občinskih svetnikov SLS, NSS in JSDS dr. Trillerjev predlog, da naj bi odpadel dohodarstveni odsek in naj bi se dohodarstveni urad podredil finančnemu odseku, proti kateremu predlogu je govoril obč. svetnik Kremžar (SLS), so se izvolili v odseke sledeči občinski svetovalec:

Magistratni odsek: dr. Karel Triller, dr. Ravnikar, dr. Puc, Franchetti (JDS); dr. Stanovnik, Kremžar (SLS); Jug, Tavčar (NSS) in Kocmur (JSDS).

Personalno-pravni odsek: dr. Triller, dr. Puc, dr. Breznik (JDS); Jeglič, dr. Stanovnik (SLS); dr. Jamar, Tavčar (NSS); Kocmur (JSDS).

Finančni odsek: dr. Triller, dr. Pestotnik, Rozman, Frelih (JDS); Pirc, Orehek (SLS); Jug, Ambrožič (NSS); Kocmur (JSDS).

Stavbni odsek: Turnšek, dr. Tičar, Turk, Frelih (JDS); Ogrin, Pezdir (SLS); Kocjan (JSDS).

Solski odsek: Breznik, Črnogaj, dr. Tičar, Dežman (JDS); Jeglič, dr. Stanovnik (SLS); Ambrožič, Jamar (NSS); Kralj (JSDS).

Obrotni odsek: Franchetti, Jelačin, Bajželj, Benkovič (JDS); Ogrin, Srebot (SLS); Babnik, Malgaj (NSS); Kocjan (JSDS).

Ubožni odsek: Marn, Frelih, Dežman, Rozman (JDS); Kremžar, Burkelje (SLS); Zorko, Rupnik (NSS); Komac (JSDS).

Politijski in zdravstveni odsek: Marn, Turk, dr. Tičar, Rozman (JDS); Pezdir, Adamič, Pirc (SLS); Rupnik (NSS); Kocjan (JSDS).

Aprorizacijski odsek: Jelačin, Rozman, Bajželj, Benkovič (JDS); Kremžar, Orehek (SLS); Tavčar, Rupnik (NSS); Kralj (JSDS).

Upravni odbor vodovoda, elektrarne in plinarne: Turnšek, Pestotnik, Bajželj, dr. Triller (JDS); Ogrin, Orehek (SLS); Rupnik, Babnik (NSS); Kocjan (JSDS).

Mestne vožnje: Rozman, Marn, Dežman, Turk (JDS); Pirc, Srebot (SLS); Jug, Zorko (NSS); Komac (JSDS).

Mestna klavnica: dr. Tičar (JDS); Srebot (SLS); Malgaj (NSS).

Mestna zastavljavnica: Franchetti, Rozman (JDS); Adamič (SLS); Ambrožič (NSS); Kralj (JSDS).

Dohodarstveni odsek: Pestotnik, Praprotnik (JDS); Jeglič (SLS); Ambrožič (NSS).

Pogrebni zavod: Franchetti, Praprotnik (JDS); Adamič (SLS); Malgaj (NSS); Komac (JSDS).

Disciplinarna komisija: dr. Puc, dr. Pestotnik (JDS); dr. Stanovnik (SLS); Jug (NSS); Kocmur (JSDS).

Kvalifikacijska komisija: Tavčar (NSS).

Konstitucija odsekov. — Izjava dr. Trillerja.

Dr. Stanovnik (SLS) je izjavil v imenu klubovih načelnikov, da bodo odseki izvolili predsednike in podpredsednike jutri. Dr. Triller (JDS) je podal iz

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 16 kron.)

BARVNI TRAKOVI, OGLJENI PAPIR.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELAV. ČAJNEGA PECIVA.
T. Novotny, Opekarska cesta 26.

KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KLOBUKI in KONFEKCIJA:
Kunovar Ivan, Stari trg 10.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 16 kron.)

KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KROJAC.
Slapar Oroslav, Ravnikarjeva ul. 13.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA
za pisalne stroje.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PARNA PEKARIJA
Jean Schreya nasl. Jakob Fav-
čič, Gradišče štev. 5.

PISALNI STROJI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

**PREOBLEKOVALNICA KLOBU-
KOV za DAME in GOSPODE:**
Barborič-Završan, Mestni trg 6—7

SPEDICIJSKA PODJETJA
Ranzinger R., Cesta na južno že-
leznico št. 7—9.
Uber F. & A., Selenburgova ulica
4. (Tel. 117.)

RAZMNOŽEV. APARATI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

SOBNO SLIKARSTVO
Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.
Žuran Martin, Mestni trg 12.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.
Mikuš L., Mestni trg 15.

**TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN
CEMENTOM.**
Erjavec & Turk pri »zlati lopati«.
Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 11.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.

**ZALOGA CEMENTA IN CEM.
IZDELKOV:**
Cihlař Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

**ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH
SIT.**
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Inserirajte v Slovenscu!

Kontoristinja samostojna, sloven-
ska in nemška ko-
respondentinja, izurjena strojepiska in
stenografinja se takoj pod ugodnimi po-
goji sprejme. — **GOLOB & Ko.**, tovar-
na kemičnih izdelkov, Ljubljana — Vič.

KUHARICO in večjo ter
dobro : zanesljivo :
sobarico. Obrniti se je pismeno
na odvetnika dr. Miloša
NIKOLAJEVIČ, Ruma, Srem. 3945

**Kontoristinjo oziroma ko-
respondentinjo** samostojno moč,
popolnoma zmož-
no slovenske in nemške korespondence in
knjigovodstva, išče novo podjetje. Pisme-
ne ponudbe s popisom znanja naj se po-
šlje pod »709« na oglasni zavod I. Sušnik,
Maribor, Slovenska ulica 15. 3911

Radi naraščajočega prometa išče
tuzovna in izvozna tvrdka z dežel-
nimi pridelki

družabnika

z najmanj 500.000 K vloge. Aktiv-
no sodelovanje se želi, vendar ni
pogoj. — Cenj. ponudbe je poslati
na upravo tega lista pod »Velik
promet« 3952 do 5. novembra t. l.

Za trgovino s surovinami se
išče za takojšnji nastop :
samoslojen korespondent

popolnoma vešč slovensčine in nemščine.
V tej stroki izvežban ima prednost. —
Ponudbe z navedbo referenc pod »Suro-
vine« 3942 na upravo »Slovenec«.

Stavbenega polirja
s takojšnjim nastopom, sprejme stavbena
tvrdka **Ivan Ogrin**, Ljubljana, Gru-
berjevo nabr. 8.

Sprejme se **GOSPODIČNA**
tudi iz dežele, za trgovino, ki se razume
nekoliko v šivanju. Je lahko begunka.
F. Batjel LJUBLJANA, Stari trg
št. 28. 3983

Podjetje za izdelavo malih, lesenih
zaboječkov kakor za kolomaz itd.,
naj stavi ponudbo za
večjo, stalno množino, pod »zaboječke« na
oglasni zavod I. SUŠNIK, Maribor, Slo-
venska ulica št. 15. 3912

Proda se po zelo ugodni ceni: ko-
palna banja (Schaukel),
2 novi zimski suknji, salonska suknja in
kuhinjska omara. — Naslov v upravni-
štvu lista pod štev. 3950.

Ventilator precej velik in
: trimo-omara :
se prodaja v gostilni CINKOLE,
Kopitarjeva ulica. 3949

Kupim rabljeno **špecerijsko**
ali novo **opravo.** Pismene ali ustmene po-
nudbe na naslov: BEL,
Ljubljana, Poljanska cesta 13/II. 3948

BUKOVEGA OGLJA
in
BUKOVIH DRVA
kupimo:
Gradivo, Zagreb, Bogovičeva
ulica št. 3.

Nagrobne svetilke
ima v veliki zalogi in po nizkih
cenah **O. Zajec**, Ljubljana, Sv.
tvrdka Florijana uli-
ca št. 23. 3907

Prostovoljna dražba
V soboto, dne 29. t. m., popoldne ob
1. uri se vrši prostovoljna dražba pose-
stva, vl. št. 270, k. o. Ribnica. Proda
se na licu mesta hiša št. 107 na Mlaki
pri Ribnici, pred par leti zidana, s hle-
vom in skednjem. Pri hiši je vrt, njiva
in gozd. Posedstvo je pripravno za obrt-
nika. Izključna cena je 78.530 K. Draž-
beni pogoji so na vpogled pri sodišču v
Ribnici ter v pisarni odvetnika dr. Jo-
sipa Klepa, Ljubljana, Janez Trdinova
ulica št. 8. 3927

Prazne, nove in rabljene
vreče (djakova) v vsaki množini
po najnižji ceni pri:
FR. SIRC, KRANJ.
Kupujem suhe gobe,
fižol, brinjevo olje

Proda se posestvo iz dveh
zidanih hiš, dveh gosp. poslopij, 13 oralov
gozda za takojšnjo posekanje, 7 oralov
njiv in travnikov. Posedstvo leži ob glavni
cesti, 2 min. od žel. postaje. Proda se za
110.000 dinarjev. Naslov pove upravništvo
»Slovenec« pod štev. 3939.

ENT
kraste, lišaje od-tran uje
pri človeku in živalih
Naftolmazilo, ki je brez
duha in ne maže perila.
1 lonček za 1 osebo po
pošti 15 kron pri
T. NKOCI, lekarna
Ljubljana, Slovenija.

PETROLEJSKE VRČE
z ali brez zabojev, kupi vsako množino
po najvišji ceni **HROVAT & KOMP.**
Ljubljana, Vegova ulica št. 6. 3945

Večja banka v Ljubljani

sprejme absolvente trgovske akademije ali
trgovske šole s prakso ali tudi brez prakse.
Ponudbe pod »št. 576« na upravo lista.

Prometni zavod za premog

d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov
velenjski, šentjanski in trboveljski premog
vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava
**prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in
domačo uporabo ter kovaški in črni premog**

Naslov: **Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19**

Vabilo na subskripcijo.

Podpisani konzorcij je sklenil ustanoviti **delniško družbo za eksploatacijo
vodne sile reke Krke.** V kratkem bode dogotovljena prva električna centrala v
Zagracu, ki bo preskrbovala z električnim tokom še tekom tekočega leta velik kos
Dolenjske, kakor Krko, Stično, St. Vid pri Stični, Višnji gori, Žalno, Grosuplje, Šmarje,
Škofljica, Dobropolje itd. V slučaju večje uporabe električnega toka je na Krki še več
za eksploatacijo zelo pripravnih mest.

Delniški kapital družbe bode znašal K 6.000.000 — ki se sme zvišati s sklepom
občnega zbora na K 10.000.000 —. Kapital bode razdeljen na 7500 delnic po nomi-
nalu Din. 200. — K 800. —.

Vsled tega se daje na javno subskripcijo omenjeno število delnic po nominalni
ceni. Za stroške emisije in kolek pa je plačati za vsako delnico še Din. 20 — K 80 —.
Na subskribirane delnice odpadajoči znesek je vplačati takoj ob prijavi.

Subskripcija se bode vršila

od dne 15. oktobra do 15. novembra t. l.

pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani ter njeni podružnici v Novem mestu, pri
Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ter Hranilnici in posojilnici v Višnji gori.
Delnice bodo deležne čistega dobička iz 1. januarja 1922 ter bodo oprem-
ljene s kuponom za l. 1922.

O subskribiranih delnicah in o vplačilu se bodo dajala prijaviteljem posebna
potrdila.

O dodelitvi delnic se bo subskribentom poročalo, kadar bode prijava končana,
nakar dobe isti začasno potrdilo o dodeljenih jim delnicah proti vrnitvi potrdila o
subskribiranih delnicah, odnosno vrnitev vplačanega zneska, kar bode preseglo pred-
pisano višočino. Originalne delnice prejmejo podpisovatelji proti začasnemu potrdilu,
kakor hitro bodo dotiskane.

Konzorcij »Elektrarne Zagrac« v Višnji gori.

Josip Javornik, Franc Koščak, Anton Rojec,
Ivan Končina, Henrik Lobe, Ivan Šteh,
Milan Končina, Mihael Omahen, Martin Videnič.

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze iskrenega, moje prebri-
dke bol omiljujočega sočutja povodom smrti svoje ne-
pozabne soproge, gospe

Eme Skumović

in osobito tudi za častno spremstvo na njeni poslednji
poti, izrekam vsem v svojem imenu in v imenu svojih
sorodnikov srčno in udano zahvalo.

Ljubljana, dne 27. oktobra 1921.

Univ. prof. dr. Anton Skumović.

CERKVENI ZVONOVI

iz predpisane bronaste zlitine z 10 letnim jamstvom
in prvovrstne kakovosti se dobe samo pri:

„METALLUM“

d. d. za promet železa, kovin in tehničnih izdelkov

Ulica 112 **ZAGREB** Ulica 134
Telef. 21—09 Int. tel. 1—98

Brzjavni: METALLUM.

Zahtevajte ponudbe!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva
ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuju in Brežicah.

Delniška glavnica K 50.000.000.
Rezerve K 45.000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče
posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzjavni naslov:
Banka, Ljubljana. — Telefon št. 261 in 13.